

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 19 maja 2014 roku pełnomocnik pozwanego K. A. wniósł o zasądzenie na rzecz powoda od pozwanego P. A. (1) nakazem zapłaty kwoty 38.000,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 16 maja 2014 roku do dnia zapłaty, a także o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Uzasadniając roszczenie pełnomocnik powoda wskazał, iż dnia 16 kwietnia 2014 roku K. A. zawarł z P. A. (1) ugodę, na mocy której pozwany zobowiązał się do zapłaty na rzecz powoda kwoty 38.000,00 zł w terminie do 15 maja 2014 roku na wskazany numer rachunku bankowego. Strona powodowa wskazała jednocześnie, iż do dnia wniesienia pozwu kwota powyższa nie została uiszczona.

Sąd Rejonowy w S. nakazem zapłaty z dnia 27 maja 2014 roku w postępowaniu nakazowym w sprawie prowadzonej pod sygn. akt I Nc (...), nakazał P. A. (1), aby zapłacił na rzecz powoda kwotę 38.000,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 16 maja 2014 roku do dnia zapłaty oraz koszty procesu w łącznej wysokości 2.892,00 zł.

Pełnomocnik pozwanego wniósł zarzuty od powyższego nakazu pismem z dnia 14 czerwca 2014 roku (nadanym w dniu 16 czerwca 2014 roku), zaskarżając ww. nakaz zapłaty w całości. Pismem powyższym wniósł o uchylenie nakazu zapłaty, oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych. Jednocześnie pełnomocnik pozwanego wskazał, iż stosownie do § 3 powyższej ugody zapłata dochodzonej pozwem kwoty uzależniona była od wyrażenia przez powoda – w postępowaniu karnym prowadzonym przez Sąd Rejonowy w S. – zgody na warunkowe umorzenie postępowania wobec oskarżonych. Sąd Rejonowy w S.II Wydział K. wyrokiem z dnia 12 maja 2014 roku (prawomocnym z dniem 20 maja 2014 roku), wydanym w sprawie o sygn. akt II K (...), orzekł o naprawieniu szkody wynikłej ze zdarzenia 16 października 2013 roku, nakładając na pozwanego obowiązek naprawienia w całości powyższej szkody poprzez zapłatę kwoty 38.000,00 zł w terminie do dnia 30 maja 2014 roku. Uгода z dnia 16 kwietnia 2014 roku, będąca podstawą roszczenia powoda, stanowiła integralną część powyższego wyroku. Termin zapłaty wskazanej w wyroku kwoty został zmieniony względem terminu wskazanego w ugodzie z uwagi na konieczność uprawomocnienia się wyroku. Sąd karny, na mocy art. 66 § 1 pkt 6 k.p.k., odmówił przyjęcia powództwa cywilnego w stosunku do P. A. (2) z uwagi na fakt złożenia wniosku o naprawienia szkody z art. 46 § 1 k.k.

Pełnomocnik powoda pismem z dnia 7 sierpnia 2014 roku ograniczył powództwo poprzez cofnięcie roszczenia w zakresie zapłaty kwoty 38.000,00 zł wraz ze zrzeczeniem się powyższego roszczenia, podtrzymując zarazem roszczenie o zapłatę odsetek ustawowych od powyższej kwoty liczonych od dnia 16 maja 2014 roku do dnia zapłaty. Strona powodowa przyznała, iż przedmiotowa uгода zatwierdzona była przez sąd karny w równoległe toczącym się postępowaniu karnym. W jej ocenie stanowiła jednak wyłącznie podstawę do warunkowego umorzenia postępowania, nie stanowiąc przy tym integralnej części wyroku. Wymagalność wskazanej w niej kwoty niezależna była od daty uprawomocnienia się orzeczenia, przy czym za przyjęciem powyższej interpretacji wskazuje również fakt uiszczenia połowy powyższej kwoty w dniu 26 maja 2014 roku, a więc przed datą prawomocności. Pozostała część roszczenia uiszczona została dopiero 12 czerwca 2014 roku. W dniu następnym pełnomocnik powoda wniósł do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w S. wniosek o ograniczenie postępowania zabezpieczającego, wszczętego po wydaniu nakazu zapłaty, do kosztów postępowania sądowego i odsetek od należności głównej. Strona powodowa podkreśliła jednocześnie, iż zgoda na warunkowe umorzenie postępowania karnego została wyrażona została wyrażona 16 kwietnia 2014 roku, a więc przed ustalonym w ugodzie dniem zapłaty.

W piśmie z dnia 13 września 2014 roku strona pozwana wniosła o zasądzenie – w związku z cofnięciem powództwa co do kwoty 38.000,00 zł - kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, a także o oddalenie żądania o zasądzenie odsetek ustawowych od powyższej kwoty od dnia 16 maja 2014 roku do dnia zapłaty. Wskazał jednocześnie, iż przedmiotowa uгода podlegała kontroli sądu karnego z punktu widzenia jej dopuszczalności na podstawie art.

184 zd. 2 k.p.c. i to właśnie z powodu sprzeczności z prawem, zasady współżycia społecznego i usprawiedliwiony interes stron Sąd w wyroku karnym umieścił inną datę wymagalności naprawienia szkody, niż wynikająca z ugody. Podkreślił ponadto, iż spełnienie warunku wyrażenia zgody na warunkowe umorzenie postępowania karnego nie ograniczało się do złożenia pisma odpowiedniej treści, lecz wymagało ciągłości powziętej decyzji, aż do prawomocnego rozstrzygnięcia. Wytoczone zaś powództwo cywilne, będące przedmiotem niniejszego postępowania, miało za zadanie uzyskanie drugiego tytułu wykonawczego w sprawie już prawomocnie osądzonej. Przedmiot rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego w S.II Wydział K.w sprawie II K (...) jest bowiem tożsamy z przedmiotem, niniejszego postępowania. Zachowana również została tożsamość stron.

Na rozprawie w dniu 27 października 2014 roku strony postępowania podtrzymały swoje dotychczasowe stanowiska i wnioski. Pełnomocnik pozwanego wskazał ponadto, iż między pełnomocnikami stron została zawarta dżentelmeńska umowa, iż zapłata zostanie dokonana do dnia 15 maja 2014 roku, zaś informacja została przekazana pozwanemu.

Sąd ustalił, co następuje:

Strona powodowa pismem z dnia 7 kwietnia 2014 roku wezwała pozwanego do zapłaty na rzecz K. A. do dnia 15 kwietnia 2014 roku kwoty 42.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę oraz zwrotu wydatków poniesionych na leczenie w związku ze zdarzeniem z dnia 16 października 2013 roku (k. 9 -10).

Z datą 16 kwietnia 2014 roku sporządzona została ugoda, podpisana zaś w dniu 12 maja 2014 r. pomiędzy K. A.a P. A. (1) i M. S., zgodnie z którą P. A. (1) i M. S. zobowiązali się do zapłaty solidarnie na rzecz powoda kwoty 38.000,00 zł do dnia 15 maja 2014 roku oraz ewentualnych odsetek ustawowych z tytułu opóźnienia - w wysokości 13 % w stosunku rocznym liczonych od dnia wymagalności do dnia zapłaty. Warunkiem zapłaty powyższej kwoty było wyrażenie przez K. A. zgody na warunkowe umorzenie postępowania karnego toczącego się przed Sądem Rejonowym w S.II Wydział K.pod sygn. akt II K (...). Jednocześnie powód oświadczył, iż kwota ta wyczerpuje w całości wszelkie jego roszczenia z tytułu odszkodowania i zadośćuczynienia w związku ze zdarzeniem z dnia 16 października 2013 roku (k. 7 - 8). Ugoda powyższa została zawarta w wyniku przeprowadzonego postępowania mediacyjnego w sprawie karnej prowadzonej przez Sąd Rejonowy w S.II Wydział K.pod sygn. akt II K (...) (akta sprawy II K (...)).

Sąd Rejonowy w S.II Wydział K.w sprawie II K (...) postanowieniem zapadłym na posiedzeniu w przedmiocie warunkowego umorzenia postępowania odmówił – na mocy art. 66 § 1 pkt 6 k.p.k. - z uwagi na fakt złożenia przez K. A. wniosku o naprawienie szkody, o którym mowa w art. 46 § 1 k.k. przyjęcia powództwa cywilnego w stosunku do P. A. (2), a także wyłączył do odrębnego rozpoznania sprawę przeciwko oskarżonemu M. S.(k. 29 – 30). Wyrokiem z dnia 12 maja 2014 roku na mocy art. 66 § 1 k.k. i art. 67 § 1 k.k. warunkowo umorzył postępowanie karne wobec P. A. (1) na okres próby wynoszący jeden rok, a także, na mocy art. 67 § 3 k.k., orzekł wobec pozwanego, z uwagi na czyn zarzucany mu czyn z art. 158 § 1 k.k., którego dokonał w dniu 16 października 2013 roku, obowiązek naprawienia w całości szkody wyrządzonej przestępstwem poprzez zapłatę na rzecz K. A. kwoty 38.000,00 złotych w terminie do dnia 30 maja 2014 roku. Powyższy wyrok uprawomocnił się z dniem 20 maja 2014 roku (k. 28).

W dniach 26 maja 2014 roku i 12 czerwca 2014 roku pozwany złożył dyspozycje przelewów na rzecz powoda na kwoty po 19.000 zł tytułem ugody. Łącznie uiścił on 38.000,00 zł (k. 31 i 32).

Sąd zważył, co następuje:

Powód wskazał, iż pomiędzy nim, a pozwanym i M. S., została zawarta w dniu 16 kwietnia 2014 roku ugoda, zgodnie z którą P. A. (1) i M. S. zobowiązali się do zapłaty solidarnie na rzecz powoda kwoty 38.000,00 zł do dnia 15 maja 2014 roku oraz ewentualnych odsetek ustawowych z tytułu opóźnienia - w wysokości 13 % w stosunku rocznym liczonych od dnia wymagalności do dnia zapłaty – pod warunkiem wyrażenia zgody przez powoda na warunkowe umorzenie postępowania karnego. Jednocześnie, jak wynikało z treści ugody, kwota powyższa stanowić miała zarazem odszkodowanie i zadośćuczynienie za krzywdę wyrządzoną powodowi w wyniku zdarzenia z dnia 16 października 2013 roku.

Jednocześnie, jak wynika z niespornego stanu faktycznego, przedmiotowa ugoda została zawarta dla celów postępowania karnego prowadzonego przez Sąd Rejonowy w S.pod sygn. akt II K (...)w wyniku przeprowadzonego postępowania mediacyjnego. Sąd karny, mając na uwadze porozumienie stron co do sposobu naprawienia szkody, prawomocnym wyrokiem z dnia 12 maja 2014 roku w sprawie przeciwko P. A. (1), prowadzonej pod sygn. akt II K (...), warunkowo umarzając postępowania orzekł na podstawie art. 67 § 3 zd. 1 k.k. wobec pozwanego, z uwagi na dokonany przez niego czyn z dnia 16 października 2013 roku, penalizowany przez art. 158 § 1 k.k., obowiązek naprawienia w całości szkody wyrządzonej przestępstwem poprzez zapłatę na rzecz K. A.kwoty 38.000,00 złotych w terminie do dnia 30 maja 2014 roku. Istota obowiązku naprawienia szkody na podstawie art. 67 § 3 zd. 1 k.k. opiera się na założeniu, że jednym z celów procesu karnego jest rozwiązanie konfliktu pomiędzy sprawcą a pokrzywdzonym, a sposobem rozwiązania czy złagodzenia tego konfliktu jest między innymi naprawienie szkody wyrządzonej przestępstwem (kompensacyjna funkcja prawa karnego). W powyższym orzeczeniu sąd karny uwzględnił zarazem fakt oraz treść ugody zawartej pomiędzy stronami niniejszego postępowania, częściowo przejmując zawarte w niej postanowienia odnoszące się do zobowiązania pozwanego. Podkreślić przy tym należy, iż sąd ten nie był związany w sposób formalny treścią ugody i dokonując rozstrzygnięcia w przedmiocie obowiązków nałożonych w związku z zastosowanym środkiem probacyjnym uprawniony był do orzeczenia odmiennych obowiązków oskarżonego, niż wynikające z zawartej między stronami ugody.

Wyrokiem z dnia 12 maja 2014 roku sąd karny, nakładając na pozwanego w niniejszej sprawie obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz powoda kwoty 38.000,00 zł rozstrzygnął w przedmiocie sposobu naprawienia szkody wynikłej ze zdarzenia z dnia 16 października 2013 roku w całości – co zostało wprost wskazane w pkt II sentencji wyroku. Nałożony w postępowaniu karnym obowiązek naprawienia szkody na podstawie art. 67 § 3 zd. 1 k.k. opiera się przy tym na tych samych zasadach co zobowiązanie cywilnoprawne, zaś sąd karny w zakresie ustalenia wielkości szkody majątkowej lub doznanej krzywdy kierował się zasadami prawa cywilnego. Na marginesie zauważyć jednakże należy, iż obowiązek wynikający z art. 67 § 3 zd. 1 k.k. nie może przekraczać rozmiaru rzeczywistej szkody wynikłej bezpośrednio z przestępstwa, w związku z czym nie może obejmować ewentualnych odsetek, w tym wynikłych z opóźnienia w zapłacie świadczenia ustalonego ugodą. Roszczenie, którego wartość została ustalona przez strony przedmiotową ugodą, a została przyjęta przez Sąd w sprawie karnej miało pośrednio swoje źródło w przepisach kodeksu cywilnego statuujących odpowiedzialność sprawcy czynu niedozwolonego za szkodę na osobie, jak i niematerialną krzywdę, pozostającą w związku z przyczynowym z jego zawinionym zachowaniem. Stosownie bowiem do art. 415 k.c. w zw. z art. 445 § 1 k.c. i art. 444 k.c., osoba, która ze swojej winy wyrządziła drugiemu szkodę, obowiązana jest do jej naprawienia, przy czym w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia obowiązek powyższy obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty, jeżeli są konieczne i celowe, a nadto poszkodowany uprawniony jest do żądania zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Podkreślić przy tym należy, iż z uwagi na kompensacyjny charakter powyższych świadczeń, ich wysokość nie może przekraczać wymiaru powstałej wskutek zachowania sprawcy szkody i krzywdy.

W ocenie sądu, w szczególności przy uwzględnieniu treści zawartej pomiędzy stronami ugody, jak i ich zgodnych twierdzeń, wątpliwości nie budzi fakt, iż nałożony obowiązek naprawienia szkody, orzeczony w sprawie karnej, objął swoim zakresem w całości zarówno wynikającą z powyższego zdarzenia szkodę na osobie powoda, jak i doznaną przez niego krzywdę. Jednocześnie rozstrzygnięcie to inkorporowało ugodę, na której opierał swoje roszczenie powód. Należy bowiem zauważyć, że ugoda zawarta między stronami w postępowaniu mediacyjnym w postępowaniu karnym nie ma charakteru cywilnoprawnego i nie rodzi skutków cywilnoprawnych (zob. A. Rękas „Mediacje w polskim prawie karnym”, <http://ms.gov.pl/pl/dzialalnosc/mediacje/publikacje-akty-prawne-statystyki/download,1594,2.html>). W przypadku przestępstw publicznoskargowych jej wykonanie następuje poprzez wciągnięcie jej postanowień, przy uwzględnieniu ograniczeń wynikających z przepisów prawa karnego, do wyroku karnego. Roszczenie powoda w zakresie wykonania powyższej ugody stanowiło więc przedmiot toczącego się postępowania karnego. Jednocześnie wątpliwości nie budzi fakt, iż w sprawie niniejszej i w sprawie prowadzonej pod sygn. akt II K (...) zachodzi tożsamość podmiotowa stron.

Zgodnie zaś z art. 366 k.p.c., prawomocny wyrok ma powagę rzeczy osądzonej, co do tego, co w związku co w związku z podstawą sporu stanowiło przedmiot rozstrzygnięcia pomiędzy tymi samymi stronami. Z chwilą, gdy wydany w postępowaniu karnym wyrok z dnia 12 maja 2014 roku uzyskał przymiot prawomocności, tj. z dniem 20 maja 2014 roku, postępowanie cywilne w przedmiocie zapłaty kwoty 38.000 zł tytułem odszkodowania i zadośćuczynienia w związku ze zdarzeniem z dnia 12 października 2013 roku stało się więc niedopuszczalne ze względu na zaistnienie negatywnej przesłanki procesowej w postaci res iudicata.

Mając na względzie, iż pozew został wniesiony w dniu 19 maja 2014 r. (k. 11), do zaistnienia powyższej przesłanki doszło już po wniesieniu pozwu, a zatem na mocy art. 355 § 1 k.p.c. należało umorzyć postępowanie w sprawie (tak też por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 kwietnia 1975 roku, sygn. akt III CRN 38/74, LEX nr 7684).

Sąd zważył jednocześnie, iż cofnięcie żądania wraz ze zrzeczeniem się roszczenia w przedmiocie zasądzenia kwoty 38.000,00 zł zostało dokonane po zaistnieniu przesłanki powagi rzeczy osądzonej, dlatego też nie miało znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Na marginesie należy jednak zauważyć, iż stosownie do art. 355 § 1 k.p.c., z uwagi na skuteczne cofnięcie powództwa, postępowanie we wskazanym przez niego zakresie również podlegałoby umorzeniu.

Wobec powyższego Sąd stosownie do art. 496 k.p.c. uchylił nakaz zapłaty z dnia 27 maja 2014 roku wydany w sprawie prowadzonej pod sygn. akt I Nc (...) i postępowanie umorzył.

O kosztach procesu orzeczono z mocy art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. mając na względzie zasadę odpowiedzialności za wynik procesu.